

Ahojte, som Aida Varga, odborná vedúca programu Nadácie Hintalovon. A toto je náš projekt, ktorý sa realizuje v rámci projektu KidSAFEdu – online bezpečnosť pre deti v cezhraničnej oblasti, ktorý sa týka online bezpečnosti pre pedagógov.

Kód nášho projektu je: SKHU/WETA/1901/4.1/317. Ešte je dôležité poznamenať, že materiál a téma našej série videí nemusí zohľadňovať oficiálne stanovisko Európskej únie. A teraz sa pozrime na to, o čom sa budeme rozprávať.

Dnes sa porozprávame o tom, aké škodlivé obsahy je možné nájsť na internete. Ktoré sú tie, od ktorých sa pokúšame deti uchrániť, alebo na ubránenie sa proti ktorým sa ich pokúšame pripraviť.

V tejto otázke v zásade rozlišujeme medzi 4 kategóriami: prvá je škodlivý obsah.

Škodlivý obsah môže predstavovať veľmi veľa vecí, môže to byť napríklad agresívny videozáznam, kde dôjde k vražde, alebo je tam vyobrazená bitka, ubližovanie, a aj pre deti je to mimoriadne ľahko dostupné na internete. Škodlivý obsah môže byť aj nepravdivá správa alebo mylné informácie, z ktorých, povedzme si pravdu, je na internete neúrekom. Počas rozhovorov s deťmi, resp. aj v prieskumoch, v rámci ktorých sa deti pýtame na to, čo ich vyrušuje na internete, sa najčastejšie objavujú nepravdivé správy, pretože je ťažké rozhodnúť o tom, prečo je daná správa nepravdivá, ako je možné posúdiť, ktorá informácia je vierohodná a ktorá nie, ak sú otázky, na koho sa oplatí obrátiť so žiadosťou o pomoc, ak sa napríklad chceme dozvedieť viac o veciach života, akým smerom sa vydať. V podstate to vie spôsobiť problém aj dospelým, nielen deťom. Napríklad toto je typicky taká téma, v ktorej ako pedagógovia vieme deťom mimoriadne veľa pomôcť. Ale medzi škodlivé obsahy môžeme zaradiť napríklad aj obsahy s erotickou tematikou, pornofilmy, ktoré majú vplyv nielen na to, aký si človek vytvára obraz o tele, ale aj o samom sebe, o sexualite ako takej, ale okrem toho môžu byť veľmi často abuzívne, čo sa týka detí. Veď sa len zamyslime, máme 10-ročné dieťa, ktoré v škole začuje, že vedľa neho kričia na chodbe, že sex, opýta sa to doma, alebo opýta sa to v škole, a na túto svoju otázku nedostane odpoveď, napíše to do vyhľadávača, a zrejme na slovo sex mu internet vyhodí veľmi veľa pornografických záberov. Zrejme toto 10-ročné dieťa ešte vôbec nie je v štádiu, že ho zaujíma sexualita, vyslovene sa chce niečo dozvedieť len o význame tohto slova. Ale oproti tomu v množstve prípadov sa stretne s častokrát veľmi násilnými, agresívnymi zábermi, pretože nebol pri ňom dospelý, ktorý by mu pomohol v tom, aby dostal dôveryhodné, vhodné informácie na túto svoju otázku. Respektíve samozrejme porno vie vytvoriť závislosť, takže je veľmi dobré, ak aj o tomto vieme spolu rozmyšľať s deťmi.

Častokrát sa na internete vyskytujú nebezpečné vzťahy, čo je taktiež tak široká téma, o ktorej sa oplatí porozprávať s deťmi, je dobré, ak sa s nimi na tieto témy pripravíme spoločne, je super, ak ich vieme naučiť, na koho sa môžu obrátiť, ak potrebujú pomôcť, ak majú problém, kto je ten, komu môžu dôverovať, jednoducho, čo je možné robiť v takýchto situáciách. Pod nebezpečným vzťahom rozumieme napríklad grooming, keď dospelý dostane dieťa „do svojich osídliel“, pekne pomaličky sa s ním spriatelí, a skôr alebo neskôr príde fáza, kedy ho začne vydierať, požiada ho o fotky, alebo sa s ním chce stretnúť. Častokrát sa stáva to, že tento ubližujúci dospelý dieťa úplne odizoluje od svojho okolia, primä ho k tomu, aby dieťa uverilo, že jeho nikto nemôže mať rád, že pre nikoho nie je dôležité, len pre tohto dospelého a tým pádom ho udržiava vo vzťahu závislosti, v ktorom dieťa v podstate nikoho ani nemôže požiadať o pomoc, veď verí tomu, kto mu ubližuje, uverí tomu, že z tejto situácie naozaj nie je cesta von.

Preto je dôležité, aby sme deti neopúšťali v takýchto situáciách, a aby sme ich nechali robiť chyby a aby sa na nás vedeli obrátiť ako na bezpečné zázemie, ak napríklad narazia na takýto vzťah. Ale samozrejme nebezpečný vzťah môže byť aj to, ak sa dieťa povedzme priatelí s dieťaťom žijúcim v inej krajine, alebo s dospelým, ktorý sa vydáva za dieťa, alebo tento dospelý môže žiť aj v tej istej krajine, ktorý sa dieťa

snaží získať možno nie s cieľom sexuálneho zneužitia, ale sa od neho pokúša vymámiť peniaze. A porozpráva mu príbehy, ktorým dieťa uverí, a povedzme pošle mu peniaze, alebo možno z obavy, z lásky, na základe akejsi podpory. V podstate takýto vzťah môže byť aj priateľstvo, keď je dieťa ovplyvňované zlým smerom, respektíve sem patrí aj to, že na internete sú veľmi ľahko dostupné takéto extrémistické, veľmi drastické spoločenstvá, ku ktorým, povedzme, ak sa dieťa pridá, môže sa trénovať ako detský vojak, alebo ich je potom možné nasadiť v teroristických akciách, alebo sem patrí aj situácia, že osoby trpiace poruchami príjmu potravy častokrát vytvárajú skupiny, do ktorých vedia zoskupiť deti, a navzájom sa vedia podporovať v nesprávnom stravovaní. Teda v tom, aby si tú poruchu príjmu potravy udržali, teda aby upustili od prijímania potravy, a za hrdinu skupiny vyhlásia to dieťa, ktoré celý týždeň nejedlo, ale pilo len vodu.

Alebo sem môže napríklad patriť aj platforma s výzvou na párovú samovraždu, alebo nedávne Momo alebo hnutie Modrá veľryba.

Častokrát vzniká situácia, že sú obsahy, ktoré sa zameriavajú na vekovú kategóriu do 18 rokov, ale v podstate by nemali byť určené pre takéto osoby. Prípravky na zlepšenie potencie, zväčšenie rozmeru penisu, na zväčšenie poprsia, ktoré sa častokrát nepovažujú za škodlivé, nie úplne lieky, ale sú to chemikálie, ktoré nepomáhajú rozvoju detí. Alebo to môžu byť také mylné názory, také krémy, ktoré sú veľmi drahé, ale inak sú úplne neúčinné. Môže sa stať, že povedzme deti sa pokúsia zapojiť do vyhotovenia pornografických záberov, alebo do sexuálneho práce skrytej za riadnu prácu, napríklad za prácu modelky skrytej za sexuálnu prácu, sem sčasti patrí aj phishing, veď častokrát vyskočia výherné hry, v ktorých sľubujú iPhone-y alebo iPad-y len za jedno slovo, len za jednu správnu odpoveď, a za týmto sa častokrát skrývajú phishingové stránky, ale samozrejme nemusíme zachádzať až tak ďaleko, veď sa môže stať, že v ktorejkoľvek aplikácii alebo na stránkach sociálnych sietí sa taktiež šíria takéto vírusy alebo programy.

Čo sa ešte oplatí spomenúť, ak rozmýšľame o hrozbách internetu, to je internetová kultúra. Jej súčasťou je, že deti začnú komunikovať pomocou gifov, memov, smajlíkov, ochudobnieva verbálna komunikácia, stráca sa osobný kontakt, a deti komunikujú menej osobným, chudobnejším jazykom. Teda častokrát aj dospelí, respektíve používajú cudzie slová, skratky, také výrazy, ktorými sa stráca bohatosť maďarského jazyka. Ale k internetovej kultúre patria influenceri, ktorí smerom k deťom vedia komunikovať aj veľmi škodlivé odkazy, respektíve zmiešanú skupinu predstavujú rôzne formy ubližovania, cyberbullying.

Najbližšie sa budeme venovať téme cyberbullyingu, zamyslíme sa nad tým, čo to vôbec znamená, prečo je to nebezpečné, prečo to nie je nebezpečné, aj keď to už vopred môžem prezradiť, že to vôbec nie je málo nebezpečné, a čo je to, čo vieme spraviť preto, aby sme mu predišli, alebo aby sme zmiernili škody, ktoré vie napáchať. Vypočujte si ma aj vtedy.